

– Mer vanlig enn diabetes

– Bipolar lidelse er mer vanlig enn diabetes, dersom du regner med alle undergruppene, sier klinikkoverlege Thor Kvakkestad ved privatklinikken Psykia i Asker.

VERRE MED ÅRENE.

Klinikkoverlege Thor Kvakkestad sier at det aldri er for sent i livet for folk med bipolar lidelse å søke hjelp. Uten behandling kan bipolar lidelse bli verre med årene.

I følge Kvakkestad er 400.000–500.000 nordmenn rammet av en form for lidelse som faller inn under det bipolare spekteret. Til sammenligning har rundt 350.000 nordmenn diabetes-diagnose.

– Rundt ti prosent av befolkningen er rammet av lidelser innenfor det bipolare spekteret. Hos noen bryter sykdommen ut svært sent i livet, kanskje så sent som i midten av 50-årene, sier Kvakkestad.

Er stigmatisert

– Folk forbinder bipolar lidelse med det å være manisk depressiv. Det er et begrep som er veldig stigmatisert og som hører inn under bipolar type 1. Da er du veldig syk og i perioder kanskje tvangsinnlagt. Det som ikke er kjent, er at det finnes flere undergrupper. Den største gruppen hører inn under bipolar type 2. De har ikke maniske perioder, men kun perioder med overskudd på noen dager til uker som beskrives som hypomani. I tillegg er de plaget med tilbakevendende depresjoner, sier Kvakkestad.

Typisk for denne gruppen mennesker er at de ikke faller helt ut av jobb, men klarer å ta seg sammen selv om de har det vanskelig.

Kvakkestad sier at bipolar lidelse dessverre ofte feilbehandles. I stedet for medisin mot stemningslidelser får pasientene lykkepiller mot depresjon.

– Og det gir i beste fall en forbigående effekt, sier han.

Blir verre

Det er aldri for sent i livet å søke hjelp. Kvakkestad har flere pensjonister som pasienter.

– De angrer på at de ikke gikk til psykiater tidligere, men setter pris på hvor lite som skal til for å bedre hverdagen. Rett medisin sørger for at sving-

ningene ikke blir så store, veldig mange blir også helt symptomfri, sier Kvakkestad.

Det er ikke noe hinder at du også bruker annen medisin. Uten behandling kan bipolar lidelse bli verre med årene.

– Depresjonene kan komme hyppigere og vare lengre, sier overlegen.

Er arvelig

Bipolar lidelse er arvelig. Kvakkestad mener arveligheten er høyere enn det forskerne lenge har trodd, kanskje så høy som 30-35 prosent. Tidligere er det blitt antatt at det er cirka 20 prosent sjanse for at barn arver bipolar lidelse.

– Når vi har mistanke om bipolar lidelse, spør vi alltid om slekta, og vi finner ofte mye i familien. De har ganske sikkert ikke fått stilt diagnosen, men har forskjellige symptomer. Vi spør gjerne om de har eller har hatt besteforeldre med alkoholproblemer eller om det er noen i familien som har begått selvmord, sier Kvakkestad.

Han peker på at alkohol ofte brukes som selvmedisinering mot angst og depresjon. Hos godt voksne er det som regel kun alkoholproblemet som er kjent for familien.

– Bipolar lidelse er også den psykiske lidelsen med høyest selvmordsrate. Migrene er et annet tegn. Hele 70 prosent av kvinner med bipolar type 2 lider av migrene, sier Kvakkestad.

Nye sykdomsperioder utløses ofte av stress. Sykdommen er i liten grad påvirket av for eksempel oppvekstvilkår.

– Bipolar er en biologisk lidelse. Når vi tar EEG av hjernen, viser den ofte et avvik i forhold til det normale. Mange er lettet over at det faktisk kan finnes et organisk bevis, sier Thor Kvakkestad. ■